

Språkundervisning genom en hållbarhetslins – några (=två) projekt

Marianne Broermann
Georg-August-Universität Göttingen, Tyskland

Bild: international-partnerships.ec.europa.eu, pixabay.com

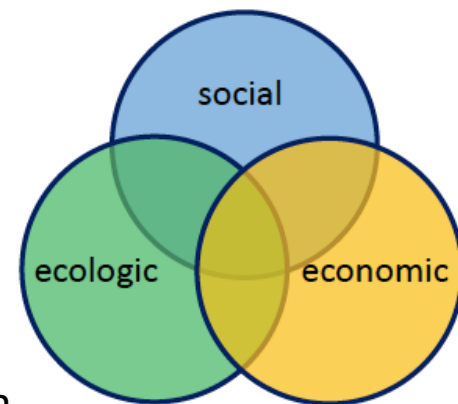
Utbildning för hållbar utveckling

Education for sustainable development (ESD)

Agenda 2030, delmål 4.7

”... säkerställa att alla studerande får de kunskaper och färdigheter som behövs för att främja en hållbar utveckling, bland annat genom utbildning för hållbar utveckling och hållbara livsstilar, mänskliga rättigheter, jämställdhet, främjande av en kultur av fred, icke-våld och globalt medborgarskap samt värdesättande av kulturell mångfald och kulturens bidrag till hållbar utveckling.”

→ utbildningssystemet = både **mål** och **aktör**

Universitetens extra viktiga roll:

”**Higher education** plays an especially important part since universities not only generate and transfer relevant knowledge, but in addition educate future decision makers to enable them to contribute to a (more) sustainable future.”
(Barth 2015, 19)

Barth, Matthias (2015). Implementing Sustainability in Higher Education. Learning in an age of transformation. New York: Routledge.

Utbildning för hållbar utveckling i undervisning och inläring av främmande språk

→ innehåll

→ metoder

Färdigheter som tränas i följande två exempel (bl.a.):

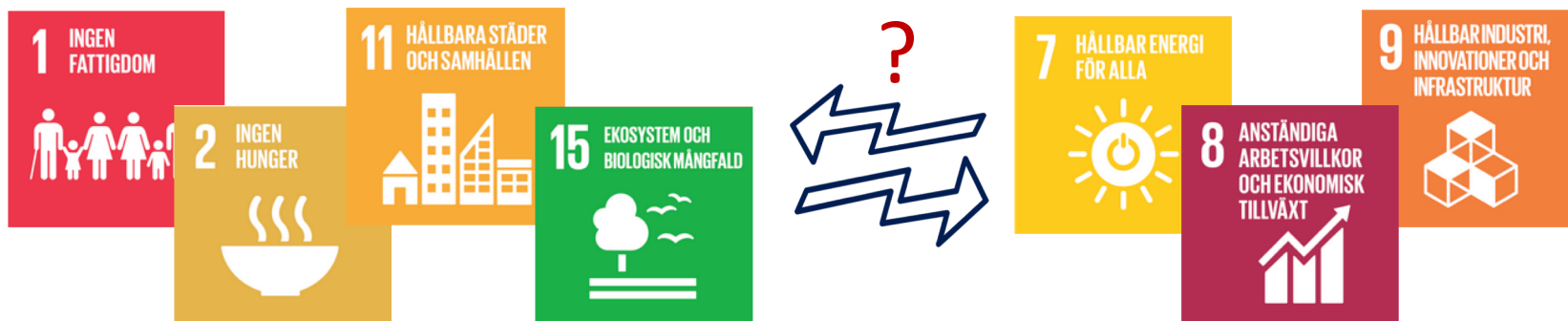
- kommunikativa färdigheter: diskussion, argumentation, presentation, mediering
- kognitiva färdigheter: analysering, syntetisering, problemlösning
- sociala färdigheter: organisation av grupparbete, kollaboration

Exempel 1

ursprungsbefolkningars markrättigheter vs behov av förnyelsebar energi / kritiska metaller

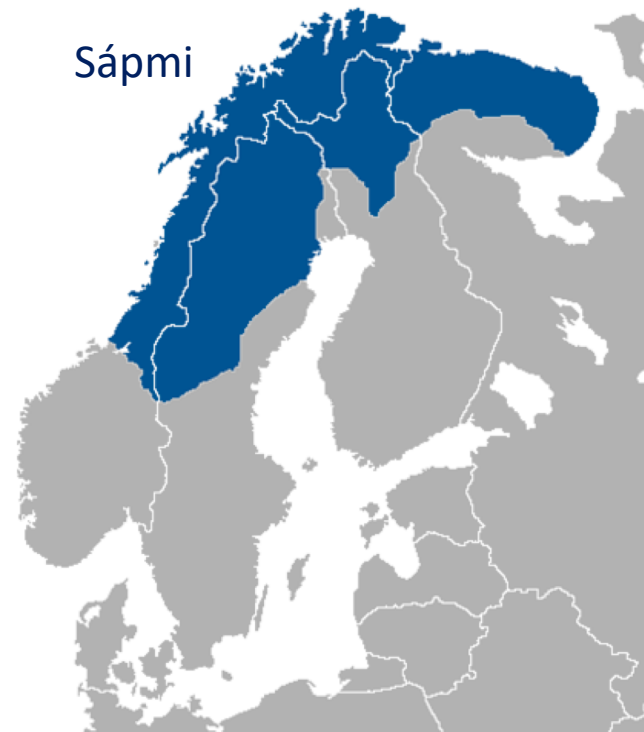
Dilemma:

Hur kan den ökande efterfrågan på förnybar energi tillgodoses utan att äventyra ursprungsbefolkningars rätt till mark, försörjning och kultur?

Fokus: Sápmi

- språknivå: B1/B1+
- projektlängd: 3 veckor (6 x 90 min)
- metod: problembaserad fallstudie
- tidpunkt: sommarterminen 2023 och 2024 (två kurser)

Karta: Wikipedia

- Tema:
vindkraftsutbyggnad och gruvbrytning för utvinning av kritiska metaller (Per Geijer-gruvan i Kiruna)
- Aktörer:
 - den svenska regeringen
 - vindkraftsbolag (t.ex. Svevind) resp. LKAB
 - renskötande samer (berörda samebyar)
 - NGOs: FN/Unesco, Naturskyddsföreningen, Amnesty
 - övrig (icke-samisk/-renskötande) lokalbefolkning

Bilder: Sveriges Radio, forskning.se

Frågor att besvara:

- Vilka **intressen** representerar de olika aktörerna?
- Alla hävdar att de **agerar på ett hållbart sätt** – vilka är deras argument? Vilka av de globala målen för hållbar utveckling är relaterade till de olika aktörernas argument?
- Vilka **(hållbara) lösningar** måste de olika aktörerna presentera för att nå en kompromiss? (Hur) kan dessa **integreras** med varandra?
- Vilka **slutsatser** kan vi dra av denna och andra liknande konflikter för nuvarande och framtida mineral-, energi- etc. utvinning i lokal/regional, nationell och global kontext?

Genomförande:

- kontext
 - Agenda 2030 och hållbarhetsmålen
 - vårt behov av (hållbar) energi → elektrifiering: e-mobilitet, industri, kommunikationsteknologi ...
 - ursprungsbefolkningars marker i Sápmi, Kanada, Australien ...
→ grön omställning eller grön kolonialism?
- input, research och källförteckningar (individuellt och i grupp)
- grupppresentationer och diskussion
- reflektion, feedback (individuellt och i grupp)

Några citat ur reflektionstexterna

Svaret att det inte finns ett svar var väldigt lärorikt för mig. Innan vi behandlade ämnet tyckte jag att inget talar emot att bygga ut vindkraft och att man bara skulle göra det. Nu tycker jag fortfarande att man ska bygga ut vindkraften men att man inte bara kan placera den varsomhelst. Dessutom har jag fått en större förståelse för urfolks rättigheter och vilken roll de spelar i natur- och klimatskydd.

Konflikten mellan samerna och andra befolkningsgrupper var också ny för mig. Det var intressant att lyssna på presentationerna om de olika perspektiven som finns i konflikten.

Det var mycket intressant att höra om problemen och lösningar mellan vindkraftsbolaget, samerna och regeringen och jag lärde mig nya saker om hur komplicerad och komplex konflikten är. Alla sidor vill finna en bra kompromiss för alla men det är jättesvårt eftersom åsikterna går isär.

På detta sätt lärde jag mig än lite mer att reflektera och dekonstruera mina personliga tankemönster med hänsyn till etnocentrism, och att inte nödvändigtvis ta min egna kulturs världsbild för universell och allomfattande, också i kontexten av natur och klimatskydd.

Exempel 2

Tema:

- Inkludering och representation av olika människor i reklam
- Interkulturell (kulturellt sensitiv) kommunikation

Projektbeskrivning

- deltagare: Svenska B2 (Spanska B2) och Business English C1
- metod: språköverskridande simulation (*cross language simulation*)
- scenario:
 - Studenterna på Business English-kursen grundar hållbara startups som vill träda in på den svenska marknaden.
 - Studenterna på svenskkursen gör en praktik på en reklambyrå och får uppgiften att gestalta en Instagram-annons som kan fungera i den svenska samhällskontexten.
 - Input på svenskkursen:
 - normkritisk analys om representation i (svensk) reklam
 - gästföreläsning om interaktionen mellan kultur/samhälle och reklam (Martin Svendsen, SU)

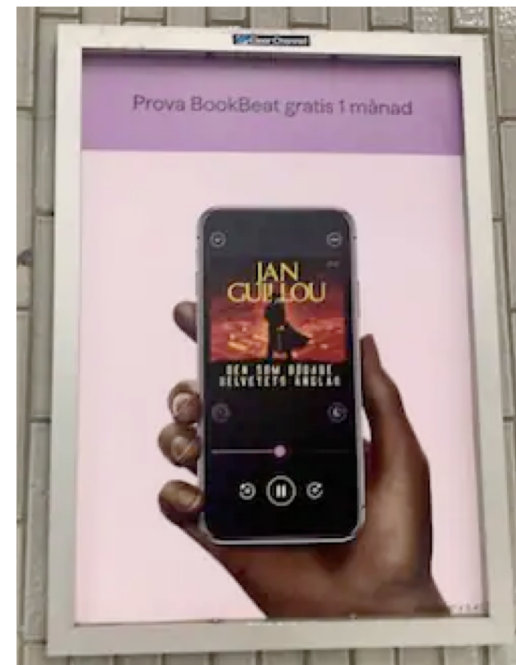
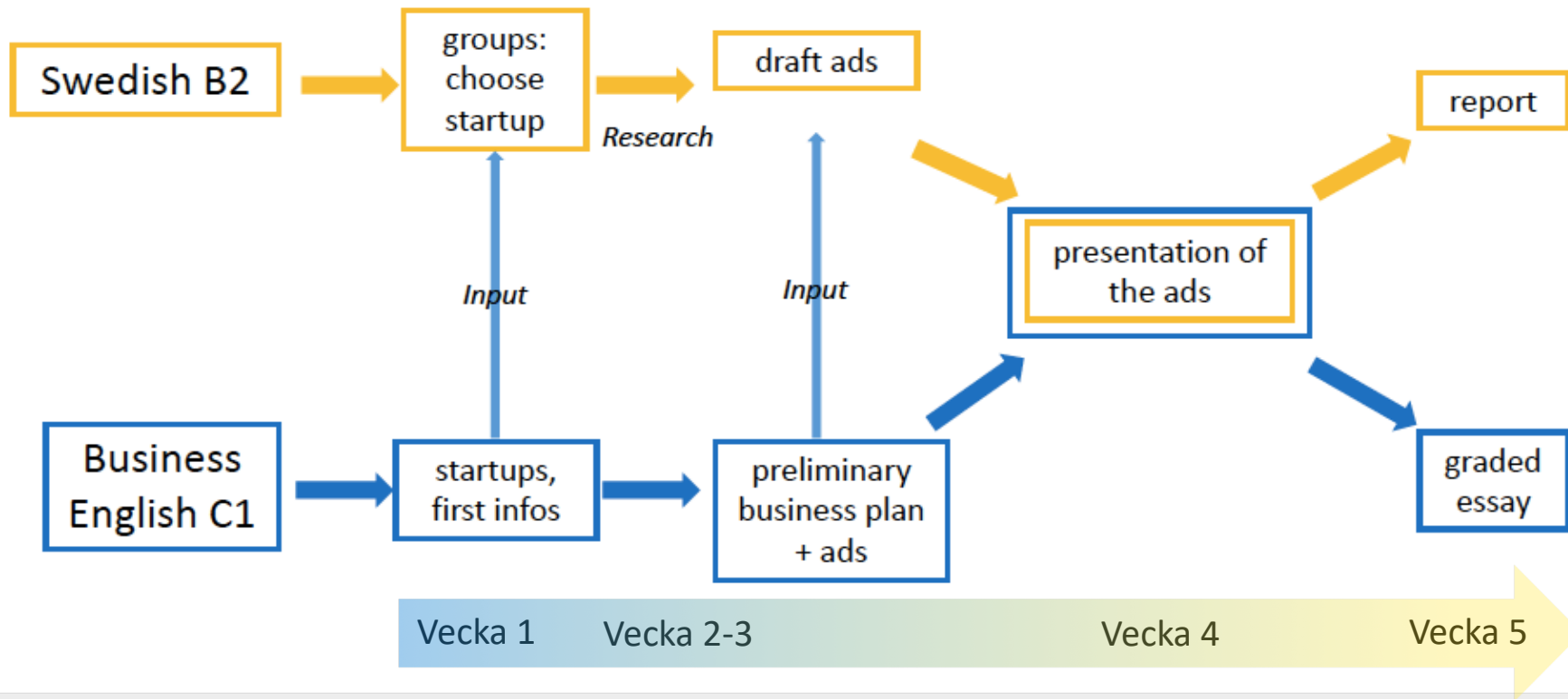

Bild: expressen.se

Processen

Några resultat:

Rent vatten.
För din kommun.

Erfar mer om
våra plastfilter
på mpsolutions.se

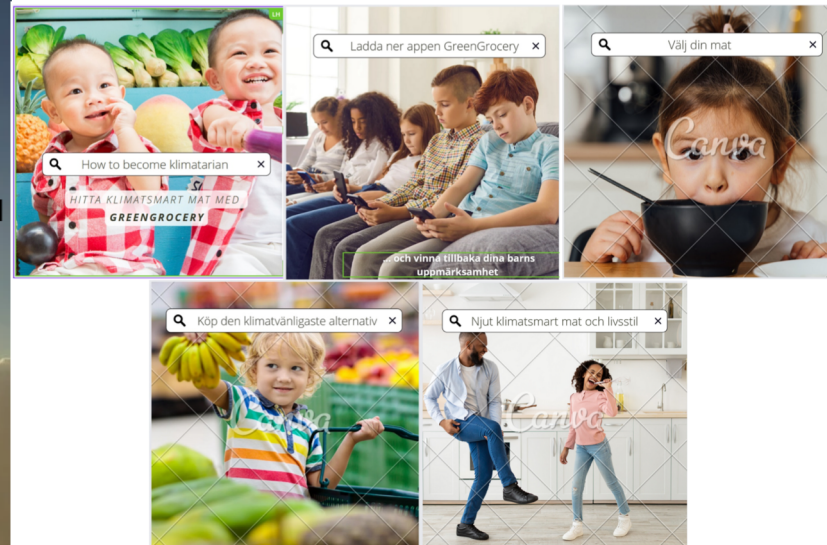
MPS - MicroPlastic Solutions

Vad vill du lämna efter dig?

Ingenting

Bara goda minnen med
familj och vänner

Urn-ique - din ekologiska urna

Bilder: studentarbeten från Svenska B2-kursen, sommarterminen 2022

Några källor för reklam-/bildanalys:

Genusfotografen Tomas Gunnarsson: <https://www.genusfotografen.se/images-that-change-the-world-2019-2023/>

Guldägget: tävling i kreativ kommunikation av Sveriges Kommunikationsbyråer <https://guldagget.se/>

100wattaren: tävling som belönar fungerande kommunikation i olika kategorier av Sveriges

Annonsörer <https://100wattaren.se/>

Reklamombudsmannen (RO): här kan man söka i RO:s beslut <https://reklamombudsmannen.org/>

Rättvisaren: analys av representation i nyhetsmedier, reklam osv. av Rättviseförmedlingen
<https://rattvisaren.com/>

Litteratur, t.ex.

Bergström, Bo (2020) Bildens kraft, makt och ansvar. Stockholm: Carlsson Bokförlag.

Bergström, Bo (2021). Effektiv visuell kommunikation: om nyheter, reklam, information och identitet i vår visuella kultur. Stockholm: Carlsson Bokförlag.

Slutsatser: Utbildning för hållbar utveckling på universitetspråkkurser

- stor frihet att välja kursteman
- lämplig för innehållsfokuserad och problembaserad språkundervisning
- mångfald av perspektiv
- studentengagemang, aktuella teman
- möjligt att anpassa redan befintligt material → → diskussion och reflektion viktigt
- träning av både språk- och framtidskompetenser
- ...

Utmaningar:

- studenternas språknivå
- för mycket (?) fokus på hållbarhet
- lärarens (självupplevda) okunskap om hållbarhetsmålen och utbildning för hållbar utveckling
- arbetsintensivt för läraren (aktualitet, anpassa material till språknivå ...)
- ...?

Frågor?
Kommentarer
Förslag?

Diskussion!
Samarbete?!

Bild: ChatGPT-4